

Utlåtande 2003:41 RIII (Dnr 423-67/2001)

De kommunala bostadsbolagens möjligheter att bygga hus för gemenskapsboende för äldre

Motion av Ann Mari Engel (v) (2001:2)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Motion 2001:2 av Ann Mari Engel (v) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anfört i utlåtandet.
2. Utlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen och den pågående servicehusutredningen för beaktande.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Motionens innehåll

Ann Mari Engel (v) konstaterar i sin motion (2001:2), *bilaga 2*, att det bor allt fler vårdkrävande äldre i servicehusen. I motionen erinras också om att det i Stockholm finns ett stort behov av äldreboende i olika former. Där finns enligt motionären inte plats för dem med mindre vårdbehov. För dem anser motionären att det skulle kunna skapas en lättare form av servicehus, en sorts gemenskapsboende. Det skulle vara vanliga hyreslägenheter kompletterat med en gemensamhetslokal och restaurang/matsal samt viss kommunal personal för enklare tjänster.

Motionären föreslår att de kommunala bostadsbolagen ges i uppdrag att i samråd med äldreomsorgsberedningen utreda en modell för seniorboende i hyresrätt enligt den i motionen skisserade modellen.

Remisser

Motionen har för synpunkter remitterats till gatu- och fastighetsnämnden (GFN), Stockholms Stadshus AB, äldreomsorgsberedningen samt till Kungsholmens, Skarpnäcks och Skärholmens stadsdelsnämnder.

GFN konstaterar att ansvaret för kommunala boenden för äldre med vårdbehov eller kommunala lokaler för lättare äldreomsorg i anslutning till vanliga lägenheter ligger på stadsdelsnämnderna. Gatu- och fastighetsnämnden har inget att invända mot att nya slag av boenden för äldre med begränsat vårdbehov utvecklas ungefär enligt intentionerna i motionen.

Koncernledningen för Stockholms Stadshus AB skickade promemorian på underremiss till AB Svenska Bostäder, AB Stockholms hem och AB Familjebostäder. Koncernledningen delar motionärens uppfattning att det finns behov av olika typer av äldreboenden. Framför allt finns det ett stort behov av ytterligare platser i ålderdomshem och gruppboenden. Vid sidan av att antalet platser i nya äldreboenden byggs ut, är det nödvändigt att bygga om servicehus för personer med behov av särskilt boende.

Bostadsbolagen har i sina yttranden pekat på att servicehus med gemenskapslokaler och restaurang/matsal inte kan helfinansieras med hyresintäkter, vilket innebär att staden behöver betala gemensamma ytor. Det utesluter dock inte att det kan finnas möjlighet att inrätta äldreboenden med en något lägre servicenivå och därmed till lägre kostnader.

Äldreomsorgsberedningen menar att det finns en viss osäkerhet i efterfrågan på servicehus eftersom inga mätningar gjorts. Stadsledningskontoret anser att staden bör prioritera utbyggnaden av äldreboende med heldygnsomsorg för att uppnå behovsteckning och ge högre andel av de behövande möjlighet att få sitt äldreboende i staden. Att bygga ut den typ av äldreboende som motionären föreslår är inte ett kommunalt ansvar enligt socialtjänstlagen, eftersom det inte skall betraktas som ett servicehusboende. Kostnaderna för ett sådant gemenskapsboende som motionären skisserar kan förväntas bli i nivå med vanliga servicehus för staden. Ska de boende stå för gemensamhetslokalerna blir hyrorna mycket höga. Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att de behov av viss service, tillsyn och mer social samvaro, som skulle kunna tillgodoses i det föreslagna gemenskapsboendet, kan tillgodoses i ordinärt boende genom insatser enligt SoL såsom hemhjälp, trygghetslarm och dagverksamhet. Nämnden menar att intentionerna i motionen är goda men att de inte är förenliga med kvarboendepincipen. Gemenskapsboende kan inte, om det är en icke biståndsbedömd insats, betraktas som kärnverksamhet och faller således inte

insats, betraktas som kärnverksamhet och faller således inte under stadsdelsnämndens ansvarsområde.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att det behövs differentierade äldreboenden för att möta den förväntade ökningen av antalet äldre under den kommande 20-årsperioden. Därför skulle det föreslagna gemenskapsboendet fylla ett stort behov för personer som vill försäkra sig om en trygg ålderdom, men som vare sig har behov av särskilt boende eller uppfyller kraven för seniorboende vad gäller ålder och/eller ekonomi. Stadsdelsnämnden anser att s.k. seniorboenden bör finnas även som hyresrätt. Det får dock ses som ett viktigt inslag i ordinarie bostadsförsörjning och därmed i första hand en uppgift för bostadsföretagen, både de kommunala och privata. Vi kan emellertid erbjuda insatser efter biståndsbeslutet som i ordinarie boende.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade att inte svara på remissen.

Mina synpunkter

Jag delar motionärens uppfattning att det finns behov av olika typer av äldreboenden. Många äldre har behov av service, tillsyn och ökad social samvaro utan att behöva bo på servicehus. Idag tillgodoses detta behov i huvudsak genom byggande av seniorboenden i bostadsrättsform. Motionärens huvudsyfte med ett komplementär seniorboende i hyresrättsform är därför i linje med majoritetens uppfattning att det kommunala bostadsförsörjningsansvaret innebär ett erbjudande av boenden i blandade upplägg. Det är förnyat angeläget att det finns tillgång till bra och varierat boende för äldre. Det är också viktigt att äldre inte blir socialt isolerade i sitt boende utan att bostadsproduktionen syftar till att underlätta gemenskap och tillgänglighet. Vikten av boendeformer som främjar social samvaro genom naturlig gemenskap med övriga boende kan inte nog understrykas. Här spelar de allmännyttiga bostadsbolagen självklart en viktig roll, liksom i att erbjuda hyresrätter som många kan efterfråga. Det finns idag ett behov av seniorboende i hyresrättsform, detta behov har majoriteten för avsikt att tillgodose i enlighet med motionens huvudsakliga intention. Behovets omfattning, utformning, samt eventuellt vårdinnehåll i dessa nya seniorboenden lämnas till den pågående servicehusutredningen att beakta.

Med hänvisning till ovan anförda förordar jag att motion 2001:2 av Ann Mari Engel (v) anses besvarad, samt att överlämna detta utlåtande till den pågående servicehusutredningen för beaktande.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin* och *Sten Nordin* (båda m) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. avslå motionen
2. därutöver anförä.

Det torde vara mer ändamålsenligt att välja den fastighetsägare som kan erbjuda den lämpligaste och mest förmånligaste lösningen, istället för vad som föreslås i motionen dvs. att bara anlita de kommunala bostadsbolagen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Motion 2001:2 av Ann Mari Engel (v) anses besvarad med vad föredragande borgarrådet anför i utlåtandet.
2. Utlåtandet överlämnas till kommunstyrelsen och den pågående servicehusutredningen för beaktande.

Stockholm den 9 april 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) med hänvisning till reservationen av (m) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. motionen anses besvarad med nedanstående
2. fullmäktige beslutar att fortsätta den intensiva utbyggnaden av nya platser i äldreomsorgen

3. uppdra åt kommunstyrelsen att fortsätta utredningen och genomförandet av valfrihet med äldreomsorgspeng i hela äldreomsorgen, också boendet
4. därutöver anföra följande.

Det måste finnas många typer av boende för äldre. Behoven av äldreboende med heldygnsomsorg det vill säga sjukhem, gruppboende och ålderdomshem är stor och ökar. Därför satsade vi från 1998 till 2002 stort på att bygga ut fler platser i dessa typer av boenden. Genom stimulansbidrag och en sammanhållen organisation tillkom drygt 700 platser fram till 2002.

Utbudet av äldreboende ska präglas av äldres val och önskemål. Alla ska känna trygghet i att det finns plats på ett äldreboende den dag man har behov av ett sådant boende. Detta är stadens ansvar. Därför är det mycket oroande att utbyggnaden av äldreboenden avstannat under den nya majoriteten. Fortfarande står mer än 100 personer i kö till en plats på ett äldreboende med heldygnsomsorg. Det saknas gruppboenden, inte minst för demenssjuka, och fortfarande har inte alla som önskar möjlighet till boende i eget rum. De personer som i dag bor på boenden utanför staden måste få möjlighet att flytta hem till Stockholm.

Det är också oroande att utvecklingen mot en mångfald inom boendeformer för äldre avstannat. Valfriheten i hemtjänsten blev bara på några månader en succé. Mer än 1 000 pensionärer valde ett enskilt drivet alternativ. Valfriheten måste också införas i boendet enligt samma modell med äldreomsorgspengen.

Det är också viktigt med initiativ till andra boendeformer såsom seniorboende. Ofta har dessa varit bostadsrätter, men det tillkommer nu också en del seniorboende med hyresrätt. De kommunala bostadsbolagen måste mer intensivt satsa på seniorboende med hyresrätt. Seniorlägenheter av den typ som förordas i motionen riskerar emellertid att bli mycket dyrt för de boende, eftersom stora gemensamhetslokaler måste finansieras genom höga hyror.

ÄRENDET

Ann Mari Engel (v) har i sin motion (2001:2), *bilaga 2*, föreslagit att de kommunala bostadsbolagen ges i uppdrag att i samråd med äldreomsorgsberedningen utreda en modell för gemenskapshus för äldre enligt en modell som skisseras i motionen.

REMISSER

Motionen har för synpunkter remitterats till gatu- och fastighetsnämnden, Stockholms Stadshus AB, äldreomsorgsberedningen samt till Kungsholmens, Skarpnäcks och Skärholmens stadsdelsnämnder.

Gatu- och fastighetsnämnden beslöt den 24 april 2001 att åberopa och överlämna gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av *Börje Vestlund* (s), *Teres Lindberg* (s), *Catarina Agrell* (s), *Ann-Marie Strömberg* (v) och *Hamid Mosavi-Porasl* (v), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av *Per Bolund* (mp), *bilaga 1*.

Gatu- och fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat 16 mars 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Gatu- och fastighetskontoret konstaterar att frågan i första hand ankommer på stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsens äldreomsorgsberedning att bedöma. Ansvar för att planera och inrätta/beställa kommunala boenden för äldre med vårdbehov eller kommunala lokaler för lättare äldreomsorg i anslutning till vanliga lägenheter, som aktualiseras i motionen, ligger på stadsdelsnämnderna.

Gatu- och fastighetskontoret har inget att invända mot att nya slag av boenden för äldre med begränsat vårdbehov utvecklas enligt intentionerna i motionen. För närvarande finns inte några sådana lokaler för enklare service och vanliga bostäder åt äldre med begränsat vårdbehov i fastighetsförvaltningens eget fastighetsbestånd utan detta bestånd används i dag för boendeformerna för äldre med påtagliga vårdbehov. Men sådan lokalanskaffning med vår medverkan förutsätter alltid först en beställning från respektive stadsdelsförvaltning. Det torde dock vara mer ändamålsenligt än att, som föreslås i motionen, bara anlita de kommunala bostadsbolagen, om den fastighetsägare väljs som i det enskilda fallet kan erbjuda den lämpligaste och mest förmånliga lösningen.

Koncernledningens för Stockholms Stadshus AB svar av den 23 april 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Motionen har skickats på underremiss till AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och AB Familjebostäder.

Koncernledningen delar motionärens uppfattning att det finns behov av olika typer av äldreboenden. Framför allt finns det ett stort behov av ytterligare platser i ålderdomshem och gruppboenden. Vid sidan av att antalet platser i nya äldreboenden byggs ut, är det nödvändigt att bygga om servicehus för personer med behov av särskilt boende.

Bostadsbolagen har i sina yttranden pekat på att servicehus med gemenskapslokaler och restaurang/matsal inte kan helfinansieras med hyresintäkter, vilket innebär att staden behöver betala gemensamma ytor. Det utesluter dock inte att det kan finnas möjlighet att inrätta äldreboenden med en något lägre servicenivå och därmed till lägre kostnader.

Äldreomsorgsberedningen beslöt den 7 december 2001 att föreslå kommunfullmäktige att besvara motionären med vad som redovisas i tjänsteutlåtandet. Tjänsteutlåtandet behandlades även av kommunstyrelsens pensionärsråd.

Reservation anfördes av *Ann-Marie Strömberg* (v), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av *Birgitta Rydell* (fp), *Louise du Rietz-Svenson* (m) och *Desirée Pethrus-Engström* (kd), bilaga 1.

Särskilt uttalande gjordes av *Leif Rönngren* (s), bilaga 1.

I **kommunstyrelsens pensionärsråd** tillstyrkte representanterna från SPF, m, fp och kd kontorets tjänsteutlåtande. Representanter för PRO, s, v och mp vill uppmana kommunen att inleda ett arbete i enlighet med motionens intentioner.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 15 oktober 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Det finns en viss osäkerhet i efterfrågan på servicehus eftersom inga mätningar gjorts. Stadsledningskontoret anser att staden bör prioritera utbyggnaden av äldreboende med heldygnsomsorg för att uppnå behovsteckning och ge högre andel av de behövande möjlighet att få sitt äldreboende i staden.

Att bygga ut den typ av äldreboende som motionären föreslår är inte ett kommunalt ansvar enligt socialtjänstlagen, eftersom det inte skall betraktas som ett servicehusboende. Kostnaderna för ett sådant gemenskapsboende som motionären

ende. Kostnaderna för ett sådant gemenskapsboende som motionären skisserar kan förväntas bli i nivå med "vanliga" servicehus för staden. Kostnaderna för ett "vanligt" servicehus utöver vad som är biståndsbedömd hemtjänst, består av kostnader för gemensamhetslokaler och personalkostnader för hälso- och sjukvårdsinsatser. Ska de boende stå för gemensamhetslokalerna blir hyrorna mycket höga.

Om staden skulle planera för en utbyggnad av den typ av gemenskapsboende som föreslås i motionen bör dessa planeras utifrån de erfarenheter som finns från utbyggnaden av servicehus. De är byggda för äldre med mindre eller inga hjälpbehov. Med önskemål om kvarboende i servicehuset och en allmänt bättre bostadsstandard har hjälpbehoven hos de boende på servicehusen ökat. De nu föreslagna bostäderna bör därför planeras för att de boende i en framtid kommer att ha betydligt större hjälpbehov.

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslöt den 28 mars 2001 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 1 mars 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Först måste det fastställas vilken kategori människor som ska få flytta till gemenskapsboendet och om det ska föregås av ett biståndsbeslut enligt Socialtjänstlagen. Om behov enligt SoL inte föreligger är det tveksamt om kommunen ska tillgodose detta behov. Om det ska betraktas som servicehus gäller enligt riktlinjer för beslut om servicehusboende att den äldre ska ha ett omvårdnadsbehov som inte kan tillgodoses i den nuvarande bostaden, att den nuvarande bostadens otillgänglighet gör att den äldre hotas av social isolering med påföljande sjukdomstillstånd eller att man av medicinska skäl har behov av närhet till personalen och larm. Enbart sociala behov är alltså inte tillräckligt för att beviljas servicehus.

Förvaltningen anser att de behov av viss service, tillsyn och mer social samvaro, som skulle kunna tillgodoses i det föreslagna gemenskapsboendet, kan tillgodoses i ordinärt boende genom insatser enligt SoL såsom hemhjälp, anhörigstöd, trygghetslarm, dagverksamhet och öppen fritidsverksamhet. Nämnden menar även att intentionerna i motionen är goda men att de inte är förenliga med kvarboendep principen. Gemenskapsboende kan inte, om det är icke biståndsbedömd insats, betraktas som kärnverksamhet och faller således inte under stadsdelsnämndens ansvarsområde.

Skärholmens stadsdelsnämnd beslöt den 22 mars 2001 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande av den 26 februari 2001 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att det behövs differentierade äldreboenden för att möta den förväntade ökningen av antalet äldre under den kommande 20-årsperioden. Därför skulle det föreslagna gemenskapsboendet fylla ett stort behov för personer som vill försäkra sig om en trygg ålderdom, men som vare sig har behov av särskilt boende eller uppfyller kraven för seniorboende vad gäller ålder och/eller ekonomi. Stadsdelsnämnden anser att s.k. seniorboenden bör finnas även som hyresrätt. Det kan dock inte ses som en angelägenhet för t.ex. stadsdelsnämnderna utan får ses som ett viktigt inslag i ordinarie bostadsförsörjning och därmed i första hand en uppgift för bostadsföretagen, både de kommunala och privata. Vi kan emellertid erbjuda insatser efter biståndsbeslutet som i ordinarie boende.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade den 23 maj 2001 att inte svara på remissen.

RESERVATIONER M.M.

Gatu- och fastighetsnämnden

Reservation anfördes av Börje Vestlund (s), Teres Lindberg (s), Catarina Agrell (s), Ann-Marie Strömberg (v) och Hamid Mosavi-Porasl (v) enligt följande yrkande.

Gatu- och fastighetsnämnden beslutar
att överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen
att för egen del tillstyrka motionen
att anföra följande

Det behövs ett varierat utbud av seniorbostäder. Bostäderna måste anpassas så att de passar till olika vårdbehov och grupper av människor. De seniorbostäder som byggs idag är till övervägande del bostadsrätter, men behovet av bostäder med hyresrätten som upplåtelseform är mer trängande. De kommunala bostadsbolagen bör ges i uppdrag att täcka detta behov genom byggande av bostäder i enlighet med motionens intentioner.

Reservation anfördes av Per Bolund (mp) enligt följande yrkande.

Nämnden beslutar att
1. bifalla motionen
2. därutöver anföra:

Det finns ett stort behov av olika boendeformer för äldre. Gemenskapsboende eller kollektivhusboende är bra lösningar för dem som inte behöver alla tjänster men ändå vill känna en social gemenskap.

Äldreomsorgsberedningen

Reservation anfördes av Ann-Marie Strömberg (v) enligt följande yrkande.

Äldreomsorgsberedningen beslutar
att till kommunstyrelsen överlämna stadsledningskontorets tjänsteutlåtande
att föreslå kommunstyrelsen bifalla motionen, samt
att anföra följande:

Staden har en skyldighet att verka för att äldre människor får goda bostäder. Idag har servicehusen alltmåra kommit att användas för människor med stora behov av omvårdnad och inte för de relativt friska pensionärer de en gång byggdes för – de som kanske skulle kunna klara sig själva med hjälp av en tillgänglig bostad och de som skulle ha mest glädja av den service och de aktiviteter som servicehusen kan erbjuda.

Servicehusen byggs om till äldreboenden med heldygnsomsorg – medan många äldre tvingas bo kvar i otillgängliga lägenheter, vilket kan leda till social isolering och i förlängningen till ökade vårdbehov. Den i och för sig vällovliga inriktningen mot kvarboende håller på att utvecklas från rätt till kvarboende till tvång till kvarboende.

Stadens prioritering av äldreboenden med heldygnsomsorg kan mycket väl förenas med planering även för andra alternativ – goda boendeförhållanden som underlättar ett aktivt liv både förebygger vårdbehov och skjuter dem på framtiden.

Samtidigt som allt färre servicehuslägenheter blir tillgängliga minskar utbudet av hyreslägenheter i staden genom omvandling av hyresrätter till bostadsrätter. De seniorbostäder som byggs, byggs uteslutande som bostadsrätter. De många äldre som bor i otillgängliga lägenheter i äldre flerfamiljshus utan hiss har därmed mycket små möjligheter att byta lägenhet inom ordinarie bostadsbestånd.

Motionärens förslag bör utredas vidare. Poängen i förslaget är dels att även seniorbostäder med hyresrätt måste komma till stånd och dels att modellen innebär ett alternativ för de äldre som inte har så stora vårdbehov, men ändå känner behov av trygghet i boendet.

De kommunala bostadsbolagen bör ges i uppdrag att tillsammans med äldreomsorgsberedningen utreda en modell för äldre enligt motionärens förslag.

Särskilt uttalande av Birgitta Rydell (fp), Louise du Rietz-Svenson (m) och Desirée Pethrus-Engström (kd) har följande lydelse.

Det måste finnas många typer av boenden för äldre. Behoven av äldreboende med heldygnsomsorg d.v.s. sjukhem, gruppboende och ålderdomshem är stor och ökar. Därför satsar staden stort på att bygga ut fler platser. Genom stimulansbidrag och en sammanhållen organisation kommer det att tillkomma drygt 700 platser fram till 2002.

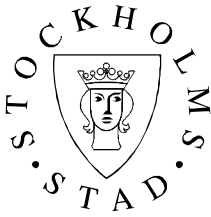
Utbudet av äldreboende ska präglas av äldres val och önskemål. Alla ska känna trygghet i att det finns plats på ett äldreboende den dag man har behov av ett sådant boende. Detta är stadens ansvar. Det är också viktigt med initiativ till andra boenden såsom seniorboende. Det är därför bra att det på flera håll i staden finns både kommunala och privata bostadsbolag som planerar att bygga seniorboende med hyresrätt.

Särskilt uttalande av Leif Rönngren (s) har följande lydelse.

Förslaget om att de kommunala bostadsbolagen får i uppdrag att i samråd med äldreomsorgsberedningen utreda en modell för gemenskapshus för äldre är god. Liksom motionären konstaterar, finns det i staden en grupp äldre som är i behov av en lättare form av servicehus. Något sådant skulle främja livskvaliteten för gruppen äldre.

form av servicehus. Något sådant skulle främja livskvaliteten för gruppen äldre. Om detta inte är förenligt med socialtjänstlagen bör andra åtgärder vidtas för att ge denna grupp av äldre en tillvaro med hög kvalitet. En sak vore att satsa och prioritera en aktiv fritid för pigga pensionärer i de olika stadsdelarna. Varje stadsdelsnämnd borde prioritera uppgiften att tillsammans med föreningslivet forma program för kultur och underhållande aktiviteter. Träfflokaler ska finnas i varje stadsdel, kulturevenemang och utflykter ska anordnas.

Stadsledningskontoret anser att man bör prioritera den pågående utbyggnaden av äldreomsorg med heldygnssomsorg. Detta är rätt, men samtidigt måste man konstatera att de 500 planerade platserna i framtiden inte kommer att helt täcka det kommande behovet. Om exempelvis kundvalmodellen ska fungera som den är tänkt måste en överkapacitet finnas. Därav kommer antalet platser att behöva utökas.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2001:2

2001:2

Motion av Ann Mari Engel (v) om de kommunala bostadsbolagens möjligheter att bygga hus för gemenskapsboende för äldre

I Stockholm finns ett stort behov av äldreboende i olika former. Vi vet att antalet äldre kommer att öka betydligt under den kommande 20-årsperioden. Det är idag en målsättning att så många som möjligt ska kunna bo kvar hemma, vilket förutsätter ökade resurser för det öppna hemstödet. Många äldre vill ha ett eget boende, men har behov av viss service och tillsyn. Det finns också hos många önskemål om möjligheter till mer social samvaro.

I servicehusen bor allt fler vårdkrävande äldre. Där finns idag inte plats för dem som har mindre vårdbehov. För dem skulle kunna skapas en variation i boendet genom en lättare form av servicehus, en sorts gemenskapsboende. Fastigheter med vanliga hyreslägenheter i olika storlek kan tillföras en gemensamhetslokal och restaurang/matsal. Man bör utreda hur det till sådana hus kan knytas personal, som ska kunna finnas till hands för enklare tjänster, ha någon sjukvårdsutbildning samt ha jour. En sådan funktion skulle också kunna innebära det finns personal som kan slussa vidare till sjukvård, ta emot larm och hjälpa till med frågor kring boendet. Denna personal borde kunna anställas av kommunen och tillhöra äldreomsorgen. Bemanningsbehovet beror på husets storlek och antal boende. Det kan handla om en eller ett par tjänster som kan betjäna ett eller flera hus. I övrigt har de boende tillgång till det ordinarie öppna hemstödet.

Ett gemenskapboende av detta slag skulle fylla ett stort behov. Det kan ses som en mindre resurskrävande variant av servicehus, med vanliga hyreslägenheter. Många i övrigt friska personer i Stockholm kan när de blir äldre inte bo kvar i sina hyreslägenheter p g a dålig boendestandard, brist på hiss etc. Med tilltagande ålder kommer också behovet av viss trygghet och service, utan att det finns behov av det fullt utbyggda servicehuset och utan att

det finns behov av det fullt utbyggda servicehuset och utan att man vill lämna möjligheten att bo i en normal lägenhet. De sociala behoven är också viktiga och kan i denna boendeform tillfredställas genom naturlig gemenskap med övriga boende.

Dessa hus skulle komplettera det seniorboende som idag byggs med bostadsrätt. Det är viktigt att det också finns lägenheter för äldre med hyresrätt, så att de kan bli tillgängliga för alla.

De kommunala bostadsbolagen har en uppgift som allmännyttiga och är väl lämpade att åta sig denna uppgift.

Jag föreslår därför att kommunfullmäktige beslutar

att uppdra åt de kommunala bostadsbolagen att i samråd med äldreomsorgsberedningen utreda en modell för gemenskapshus för äldre enligt ovan skisserad modell.

Stockholm den 18 januari 2001

Ann Mari Engel